

Kirjan ydin ja avaimia

Puhuessani ”paluusta”, joka toistuu myös esikoisteokseni nimessä, tarkoitan paluuta asioiden, myyttien, konseptien ja maailmankuvien äärelle, joista nykyihminen voi ammentaa omaan elämäänsä. Samalla voisi puhua paluusta sielun äärelle. Paluusta kotiin, joka ei ole rakennettu materiasta vaan universumin hippusista, tarinoista, unista, ja maailmankuvasta, joka on mytopoeettinen: se elää ja hengittää myyttejä yhtä luontevasti kuin lukee niitä vanhojen kirjojen kellastuneilta sivuilta.

Tämän kirjan kortteineen voisi tiivistettynä kuvailla olevan reflektiivinen, niin yksilön kuin kollektiivisenkin tietoisuuden ymmärtämisessä syvemmin. Punaisena lankana läpi teoksen kulkevat esoteerisen alkemian ikivanhat kaavat, joiden symboliset vaiheet auttavat syventymään oman henkisen kasvun, tunnetietoisuuden, alitajunnan ja psyykeen mystisille maille.

Kun käytetään sanaa ”alkemia”, tulevat monelle mieleen kemia ja alkuaineet, samoin tavoitteellisuus metallin muuntamisesta puhtaaksi kullaksi. Tällä tavoin voisi kuvailla alkemiaa, joka vei monen tunnetun tieteilijänkin, esimerkiksi tuntemamme Isaac Newtonin, intohimoiseen tutkimustyöhön.

Tässä teoksessa kuitenkin keskitytään alkemian historian ja tieteellisen perspektiivin sijaan enemmän symboliseen, hermeettiseen ja esoteeriseen näkökulmaan, joka valtasi alkemian tutkimuksessa enemmän alaa 1800-luvun tienoilla – tosin asiasta voi olla montaa mieltä.

Esimerkkinä voidaan mainita ensimmäisenä alkemistina pidetty Maria Juutalainen (Mary the Jewess), joka havainnollisti alkemian symbolisuutta ja maskuliinisen sekä feminiinisen prinssiipin merkittävyyttä. Nämä tunnetaan esimerkiksi

syvyyspsykologian edelläkävijän, Carl Jungin, teoriassa animasta ja animuksesta eli sielun feminiinisestä ja maskuliinisesta puolesta. C.G. Jungin teoriassa sekä että miehen ja naisen piilotajunnassa asuu vastakkaista sukupuolta oleva arkkityypinen olemuspuoli. Naisella sisäinen maskuliini on animus, ja miehen sisäinen feminiininen olemuspuoli on anima.

Maria Juutalainen on Kleopatran ohella toinen historiallinen naishenkilö, joka nousee esiin hellenistisen ajan alkemistisistä teksteistä. Alkemistisesta Kleopatras-ta ei tosin tiedetä juurikaan mitään, mutta hänen nimensä vilahtelee vanhoissa hellenistisen aikakauden alkemian kirjoituksissa. Näissä metaforallisissa teksteissä symboliikan kieli on varsin matriarkaallinen, ja niissä korostuu alkemian toisinto naisen hedelmällisyyteen vertautuen. Tämä aspekti on nähtävissä myös tämän teoksen pariin syventyessä. Kehollisuus, inhimillisyys ja ”paluu” maayhteyden ovat myös vankassa roolissa.

1800-luvulla suurta mainetta niittänyt herrassuvun nainen Mary Anne Atwood (1817–1910) painotti alkemian liittyvän hengellisyyteen ja sielun kehitykseen. Hänen mukaansa alkemian todellinen laboratorio oli ihminen itse.

Carl Jung kirjoittaa, että jo varhain ihmiset tunnustivat sielun kehityksen merkityksen. Sielua kuvastettiin henkäyksenä ja tulen lämpönä. Psykke koettiin elämän lähteenä (*primum movens*), ja sen läsnäolo oli objektiivisuuden sijaan näkymätön voima. Primitiivisen ihmisen todettiin tuntevan sielunsa syvyyksissä elämän lähde, ja siihen nojaten ihminen Jungin mukaan arvostaa kaikkea sielunsa elämän luovaa toimintaa. Tässä teoksessa luova ja tunnetason sielun alkemia kohtaavat kuitenkin myös loogisen ja älyllisen itsekehityksen tien.

Näihinkin tiedon palasiin viitaten voisin tiivistää, että alkemia on kohdannut oman sieluni eritoten henkisestä kulmasta, mutta se on vienyt minut syvemmälle filosofian ja ihmismielen kiehtovaan potentiaaliin. Alkemian seitsemän merkittävää vaihetta avautuivat minulle oman sieluni kehityskaavana, jonka haluankin nyt jakaa muille tämän teoksen kautta. Kuten monelle on tuttua, alkemian keskeisin tavoite on ollut muuntaa metallia puhtaaksi kullaksi. ”*Ars aurifera quam chemiam vocant*” kuuluu myös kuuluisa latinankielinen lause, joka on suomennettuna ”Kullanteon taito, jota kemiaksi kutsutaan”. Tämä teos lähestyy tätä tavoitteellisuutta inhimillisestä, kehollisesta, hermeettisestä ja henkisestä näkökulmasta. Lähdemme etsimään oman sielumme muuntautumiskykyä ja tietoisuutta sen loputtomista aarteista, joita voimme löytää syvyytyskentelyn avulla.

Tämä teos jakautuu alkemian seitsemään vaiheeseen, jotka kukin kuvastavat esimerkiksi oman alitajunnan, tunneprosessin tai elämänvaiheen kehityskohtaa. On kiinnostavaa, että seitsenjakoisuus toistuu monessa kirjallisuutta, kulttuuria ja

perinnettä käsittelevässä aihepiirissä. Esimerkiksi tunnettu antiikin kreikkalainen filosofi Pythagoras, joka omisti elämänsä itsekehitykselle ja matemaattisluonteiselle tutkimukselle, näki elämän kehän seitsemänsä. Raamatun myytin mukaan maailma luotiin seitsemässä päivässä. Seitsemänsä nähdään myös intialaisessa viisauksiperinteessä chakrajärjestelmän jaottelussa, islamilaisuudessa sekä kristillisyydessä (seitsemän kuolemansyntiä, seitsemän hyvettä, seitsemän arkkienkeliä jne.). Se nähdään myös seitsemän tieteenlajin jaottelussa: kielioppi, retoriikka, logiikka, aritmetiikka, musiikki, geometria ja astronomia. Luku seitsemän ilmenee myös monessa muussa, mutta jätetään lista tähän. Dominanttina alleviivauksena kuitenkin huomio siitä, että seitsemänsä monipuolisuus toistuu myös tämän teoksen kaavassa.

Kirjassaan *Alkemian historia* Sara Norja jaottelee alkemian selkeyttävästi neljään erilaiseen kategoriaan: *alchemia transmutatoria* (transmutatiivinen alkemia), *alchemia medica* (lääketieteellinen alkemia), *alchemia mystica* (mystinen alkemia) ja *alchemia technica* (tekninen alkemia). Tämän teoksen voisi nähdä painottuvan nimenomaan *alchemia transmutatoriaan* yhdessä *alchemia mystican* kanssa. Läpi kirjan keskitämme huomion sielun transmutaatioon henkisestä, sielun alkemian kulmasta käsin.

Mitä transmutaatio tarkoittaa? Alkemiassa se on keskeisin termi, jolla viitataan tavoitteeseen muuntaa epäpuhtaammat metallit puhtaiksi – vaikkapa metalli kullaksi. Viisasten kivi on myös yksi tavoitteellinen asia alkemiassa, jota kemistit teknisillä kokeillaan pyrkivät luomaan. Olkoon viisasten kivi tässä teoksessa päämäärä sielun alkemiassa. Se syvin hiottu helmi, jonka voimme löytää oman kasvumme kautta.

Elämämme ja ympäröivä todellisuus, jossa vaikutamme, voidaan nähdä myttopoeettisena. Läpi kirjan on siksi nostettu esiin myyttejä ja tarinoita, jotka nivoutuvat kiehtovalla tavalla yhteen alkemian kaavan kanssa. Tämä myyttien tarkastelu alkemian kautta avaa näin symboliikan avulla lukkoja omassa alitajunnassamme.

Tämän tulkinnallisen ja vapaasti virtaavan teoksen tukena matkaa viitoittavat myös tunnettujen kirjailijoiden lainaukset, hedelmälliset vieraskynätekstit, vanhan maalaustaiteen tulkinnat, syvyyspsykologian symboliikka, mytologia ja tarinat. Paikoin tarkastelen myös maalaustaidetta kuuluisassa alkemistisessä teoksessa *Splendor solis* (Auringon kirkkaus), jota on koottu 1500-luvulta lähtien. Lähteenä tälle tulkinnalliselle symboliikan tutkimiselle on toiminut teos *Transformation of the Psyche* eli psyyken muodonmuutos, joka on nostanut esiin maalausten allegorista kieltä syvyyspsykologian kautta. *Splendor solis* tuo esiin alkemiassa esiintyvän rakenteen, jossa transmutaation edellytys on alkuaineiden maaelementtisyys. Tässä teoksessa tämäkin aspekti toistuu, sillä pääpaino kirjan kokonaisuudessa on ihmisen kehosta lähtevä tunteen ja psyyken metamorfoosi, ja se jos jokin on maasta

lähtevää. Sanotaanhan jo Raamatun alkusivuilla ihmisen tulevan maasta ja maaksi jälleen tulevan.

Kussakin tämän teoksen seitsemässä luvussa on oma teemansa, jonka sisään kätkeytyy runsas tulkinta aihepiiriä sekä itserefleksioon ohjaavia ajatuksia ja kysymyksiä. Jokainen näistä seitsemästä vaiheesta jakautuu edelleen neljään vaiheeseen, jotka seuraavat ikivanhan alkemian prosessivaiheita. Näitä vaiheita on tulkittu ja käsitelty monella tavalla satojen vuosien ajan, ja tässä teoksessa ne saavat jälleen yhden uudenlaisen näkökulman.

Teoksen ei ole tarkoitus olla alkemian oppikirja, avaus alkemian historiaan eikä yhdellä tavalla tulkittava kokonaisuus. Sen on tarkoitus sen sijaan nostattaa esiin alkemian monimuotoisuus ja sen värikäs anti meidän jokaisen henkilökohtaisessa elämässämme kipuineen, tunteineen ja kasvukohtineen. Tämä teos kannustaa astumaan syvemmälle oman alitajunnan alkemiaan, ja se rohkaisee rikastuttamaan omaa mytopoeettista maailmankuvaa.

KIRJA JAKAUTUU SEITSEMÄÄN LUKUUN:

1. Kalsinaatio/Puhdistus (tulen elementti)
2. Dissoluutio/Havahtuminen (veden elementti)
3. Separaatio/Erottelu (metallin elementti)
4. Konjunktio/Tasapaino/Linjautuminen
5. Fermentaatio/Maan syli (maan elementti)
6. Distillaatio/Hienosäätö (ilman elementti)
7. Koagulaatio/Uudistuminen (transformaatio)

Kukin seitsemän lukua pitää sisällään neljä alkemian vaihetta. Nämä neljä vaihetta saivat vankan sijan myös C.G. Jungin maailmankuvassa, ja hän jakoi nämä neljä vaihetta näin:

- Nigredo – tunnustus
- Albedo – valaistuminen
- Citrinitas – kouluttautuminen
- Rubedo – transformaatio.

Tämä nelijakoinen teoria sopii hyvin tässäkin teoksessa esiintyvään kaavaan.

Avaan tässä teoksessa nämä neljä vaihetta aina kunkin seitsemän luvun neljän vaiheen ja kortin kohdalla. Vaiheet ilmentyvät kussakin luvussa eri tavoin avaten näin hedelmällisemmin tämän kaavan monipuolisuutta.